

بنام خداوند بخشنده و مهربان

اثر پدیده تغییرات اقلیمی بر اکوسیستم اراضی طبیعی

www.ketab.ir

مؤلف:

سیده شعله حسینی

کارشناس ارشد مدیریت محیط زیست

سرشناسه	: حمینی، سیده شعله، ۱۳۶۷-
عنوان و نام پدیدآور	: اثر پدیده تغییرات اقلیمی بر اکوسیستم اراضی طبیعی/ مولف سیده شعله حسینی.
مشخصات نشر	: تهران: برتراندیشان، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۰ ص.: نقشه، جدول.
شابک	: 978-622-7329-57-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۱۳] - ۱۲۰.
موضوع	: تغییرات اقلیمی -- ایران -- جنبه‌های زیست‌محیطی
موضوع	: Climatic changes -- Environmental aspects -- Iran
موضوع	: تغییرات اقلیمی -- ایران -- نمونه‌پژوهی
موضوع	: Climatic changes -- Iran -- Case studies
موضوع	: کاربری زمین -- ایران -- جنبه‌های زیست‌محیطی
موضوع	: Land use -- Environmental aspects -- Iran
موضوع	: کاربری زمین -- ایران -- نمونه‌پژوهی
موضوع	: Land use -- Iran -- Case studies
رده بندی کنگره	: ۹۸۱/۸QC
رده بندی دیویی	: ۵۷۷/۶۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۶۵۱۹۶۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

اثر پدیده تغییرات اقلیمی بر اکوسیستم اراضی طبیعی

مؤلف: سیده شعله حسینی

ناشر: برتراندیشان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۲۹-۵۷-۵

صفحه‌آرایی: ساسان شایان

طراحی جلد: آرش آریانپور کاشانی

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰,۰۰۰ تومان

فصل اول: کلیات و مفاهیم

فصل دوم: اثرات تغییر اقلیم بر اکوسیستم‌های جهان و ایران

۱-۲- تغییر اقلیم جهانی و گرمایش جهانی ۱۹

۲-۲- تغییر اقلیم جهانی و دی‌اکسید کربن اتمسفر ۲۰

۳-۲- تغییر اقلیم جهانی و ذخیره‌ی کربن لیتوسفر ۲۲

۴-۲- اثرات تغییر اقلیم در ایران ۲۲

فصل سوم: مروری بر کاربری اراضی

۱-۳ عوامل تغییر دهنده‌ی کاربری اراضی ۲۹

۲-۳ تغییر اقلیم و کاربری اراضی ۲۹

۳-۳ سیلاب و کاربری اراضی ۳۰

۴-۳ رشد جمعیت و کاربری اراضی ۳۲

۵-۳ اکوتوریسم و تغییر کاربری اراضی ۳۳

۶-۳ فاکتورهای تعیین کاربری اراضی ۳۴

۳۶	۷-۳ ارزش گذاری اقتصادی منابع زیست محیطی
----	---

فصل چهارم: ارزیابی ابعاد علمی مطالعات

۳۹	مقدمه
۳۹	۱-۴ پیشینه تحقیقات در جهان
۴۲	۲-۴ پیشینه تحقیقات در ایران

فصل پنجم: حوزه های آبریز ایران (حوضه ی گرگان رود- قره سو)

۵۱	۱-۵ معرفی حوزه
۵۷	۲-۵ ویژگی های حوزه
۶۱	۳-۵ ایستگاه های هواشناسی

فصل ششم: مدل ها و بررسی یافته ها

۶۵	۱-۶ نرم افزارهای مورد استفاده
۶۶	۲-۶ ارزیابی پدیده ی تغییر اقلیم
۶۶	۱-۲-۶ مدل های ارزیابی اقلیمی
۶۸	۲-۲-۶ نتایج مدل های ارزیابی اقلیمی
۷۷	۳-۲-۶ شاخص بارندگی استاندارد شده
۸۳	۳-۶ تغییرات کاربری اراضی حوزه گرگان رود
۸۳	۱-۳-۶ انواع کاربری زمین و شناسایی معیارهای مؤثر
۸۵	۲-۳-۶ تهیه ی نقشه های کاربری اراضی
۸۸	۴-۶ ارزش اقتصادی اراضی و تغییرات آن
۸۸	۱-۴-۶ شیوه ی ارزش گذاری دارایی های زیست محیطی
۹۴	۲-۴-۶ نتایج دارایی های زیست محیطی و ارزش کارکردهای اکوسیستم ها

مقدمه

در مورد اثرات تغییرات اقلیمی بر روی کاربری اراضی طبیعی حوضه‌ها و زیستگاه‌های ایران هنوز مطالعات بنیادی آغاز نشده است و بررسی‌های انجام گرفته محدود به برخی پیش‌بینی‌های فیزیکی و بیولوژیکی اثرات تغییر اقلیم بر سیل‌خیزی، خاک و پوشش گیاهی بوده و در برخی موارد نتایج اقتصادی - اجتماعی حاصل از آن جمع‌بندی شده است. با توجه به مطالب فوق‌الذکر بررسی تغییر اقلیم در مناطق مختلف کشور می‌تواند به شناسایی عوامل تخریب اراضی طبیعی و تغییر کاربری آن‌ها کمک کرده، مدیریت و کنترل این عوامل زیست‌محیطی را تسهیل نماید انجام مطالعاتی در مناطق پراهمیت از منظر فعالیت‌های کشاورزی و اکوتوریسم، همچون حوزه‌ی گرگان رود - با توجه به وسعت بسیار زیاد آن در ناحیه‌ی شمال شرق کشور - ضروری به نظر می‌رسد. اهداف پژوهش شامل:

- تعیین تغییرات اقلیمی بر اساس شاخصه‌های دما، باران و رطوبت در حوزه‌ی گرگان‌رود؛
- مشخص نمودن اثر تغییر اقلیم بر کاربری اراضی طبیعی گرگان رود و ارزش اقتصادی آن‌ها؛
- کمک به تدوین برنامه‌های مدیریتی لازم برای کاهش اثرات منفی تغییر اقلیم و ارائه‌ی راهکارهای منطبق در تغییرات کاربری اراضی، به‌منظور جلوگیری از زیان‌های اقتصادی در منطقه گرگان رود استان گلستان؛

به‌طور اجمالی برای اجرای این تحقیق مراحل ذیل انجام شد. نخست معیارهای مؤثر بر تغییر اقلیم با تکیه بر کارهای انجام شده و مرور منابع انتخاب گردید، سپس از داده‌های هواشناسی دوره‌ی آماری ۵۵-۱۳۵۴ الی ۹۰-۱۳۸۹ تهیه شده از ایستگاه‌های استان گلستان (۹ ایستگاه)

شامل داده‌های روند درازمدت سری‌های زمانی ماهانه، فصلی و سالانه مقادیر بارندگی، دما و میزان رطوبت نسبی استفاده شده و آنالیز آن‌ها از طریق آزمون‌های همگنی و تعیین روند انجام شده تا تغییر یا عدم تغییر اقلیم مشخص گردد. برای افزایش اطمینان و صحت نتایج، شاخص بارش استاندارد شده نیز بکار گرفته شد. همچنین نقشه‌های حوضه گرگان رود در دو سری زمانی (با فاصله‌ی ده‌ساله) که از سازمان نقشه‌برداری کشور تهیه گردیده بود، با استفاده از تلفیق نقشه گروه‌های هیدرولوژیکی خاک و کاربری اراضی و با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) در محیط ILWIS آماده شد. نهایتاً نقشه‌های خروجی تولید شده با هم مقایسه شده و تغییرات آن‌ها در طی زمان (بین دو نقشه) جهت ارائه‌ی درصد کاربری جدید که احتمالاً ناشی از تغییرات اقلیمی بوده است، بررسی گردید. پس از تعیین درصد کاربری در حوزه ارزش‌گذاری اقتصادی اکوسیستم‌ها بر اساس کارایی سالانه آن‌ها و الگوبرداری از پژوهش‌های پیشین انجام شد.